

Кривонос Мирослава Петрівна
*асистент кафедри комп'ютерних наук та
інформаційних технологій*
Житомирський державний університет імені Івана Франка

КОМАНДНЕ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА УСПІХУ

Сучасні життєві реалії значно вплинули на спосіб життя суспільства, на мислення, ставлення до життя, і, звичайно, на систему освіти. Зміни в суспільстві призвели до перегляду напрямів освіти. Адже, якщо раніше здобувачі освіти повинні були досконало вивчити теорію перед тим, як використовувати її на практиці, то сьогодні диктує такі умови, в яких практичне застосування набутих знань вимагається ще в школі. Навчання в сучасній школі має випереджувальний характер: підготовка активної, цілеспрямованої, конкурентоспроможної молоді.

Так як головною метою закладу освіти є підготовка висококваліфікованого фахівця, то і підходи до навчання поступово зазнають змін. Зазначимо, що для досягнення прогресу в бізнесі, одним з ключових принципів успіху є командна робота. Тому для ефективної підготовки учнів до професійної взаємодії доцільно використовувати такі ж підходи в навчанні, тобто, формування вміння працювати в команді.

Під командним (груповим) навчанням мається на увазі «процес розвитку здібностей команди досягти тих результатів, які хочуть отримати її члени» (Сенге, 1990) <https://livingfo.com/piata-dystsyplina-senhe/>. Коли члени команди навчаються разом, це, як вважає Сенге, призводить не тільки до високих результатів діяльності, а й до того, що люди навчаються швидше, ніж за інших способів отримання знань.

Працюючи спільно, учні стають набагато ефективнішими, адже командна робота завжди дає більший результат

Щоб організувати продуктивну командну роботу треба докласти неабияких зусиль. Для формування вміння учнів працювати в команді, разом виконувати певні завдання і досягати цілей, використовуються такі ж принципи, як і в бізнесі:

- чітко сформульована мета;
- обов'язкова дисципліна і організованість;
- створення атмосфери поваги;
- регулярне та зрозуміле спілкування;
- правильне поєднання навичок.

Виділимо основні етапи формування команди (за Брюсом Такманом) <https://pravokator.club/publikatsiyi/etapy-stvorenniya-ta-rozvytku-komand-model-bryusa-takmana/>:

- формування (знайомство членів команди);
- конфліктування (визначення ролей та постановка завдань);
- нормування (погодження між собою спільних процесів та ролей);
- виконання (тісна взаємодія команди);
- розпуск (завершення роботи команди після виконання завдань та досягнення цілей).

Існує 5 основних моделей команд, які прийняті у світовій спільноті:

- традиційна;
- модель командного руху;
- передова модель;
- цільова модель;
- віртуальна модель.

Тому вчитель має чітко розуміти, яка саме модель команди буде найбільш ефективною в певній ситуації для досягнення очікуваних результатів.

До переваг командної роботи можна віднести такі фактори:

- співпраця в поєднанні зі здоровою конкуренцією;
- формування в учнів самовпевненості;
- підготовка учнів до подальшої професійної діяльності;
- взаємодопомога і підтримка;
- взаємонавчання

Проте в командній роботі наявні і певні недоліки:

— надання певними здобувачами освіти переваги індивідуальній роботі, невміння і небажання працювати в команді;

- нерозуміння кінцевої мети всіма учасниками команди;
- підвищення стресовості;
- досягнення команди в цілому можуть не відображати особисті успіхи кожного члена;
- несправедливий розподіл ролей, де одні учні беруть на себе забагато, а інші лишуються осторонь;

— не завжди командне рішення є найкращим, адже воно може бути результатом компромісу, а не істини, особливо якщо деякі ідеї були проігноровані.

Виділення недоліків командної роботи допомагає вчителю правильно організувати освітній процес. Педагог, знаючи про потенційні проблеми, може завчасно передбачити та мінімізувати негативні наслідки, адаптуючи завдання та методи оцінювання так, щоб уникнути конфліктів і забезпечити ефективну співпрацю членів команди.

Зауважимо, що здійснювати командне навчання можна як офлайн, так і онлайн. Саме завдяки швидкому розвитку інформаційних технологій командна робота легко перейшла в дистанційний режим.

Таким чином, врахування особливостей організації командної роботи, вибір найбільш ефективних технік та прийомів посилює ефективність освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Спільне викладання в інклюзивному класі: метод. матеріали. /Укладач – Софій Н. З., К.:ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». 2015. 70 с.
2. Софій Н. Демократична освіта – освіта без упереджень та стереотипів. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство. Київ, 2000. С. 10–14.
3. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія/ В. В. Горбунова. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – 380 с.
4. Муха Р.А. Команда, її сутність та особливості розвитку. Ефективна економіка. 2015. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4253>